

med fordel være udeladt, så meget mere som forfatteren selv er klar over deres banale karakter.

Der er lagt et stort og redeligt arbejde i denne undersøgelse. Når udbyttet på en måde er blevet så forholdsvist magert, er hovedårsagen kildematerialets karakter. Mange spørgsmål, som man kunne stille, lader sig ofte slet ikke eller kun vanskeligt besvare. En stærkt isoleret detailstudie kan derfor ofte trods al flid give resultater, der ikke står i et rimeligt forhold til den anvendte indsats, når man vurderer ud fra det rigshistoriske synspunkt. Alligevel er det fortsat nødvendigt og i høj grad, når det gælder arbejderbevægelsens historie, at afprøve generelle teorier og forudfattede meninger ved detailundersøgelser. Men så vil det sikkert være en fordel at vælge bredere emner, end der er gjort i det foreliggende tilfælde. Det vil være oplagt at gennemføre sådanne undersøgelser som teamwork med flere sideløbende detailstudier af samme og beslægtede emner. På den måde vil der være bedre mulighed for at supplere de mangler, der måtte findes i kildematerialet fra den enkelte forening og lokalitet, at få øje på nye problemstillinger og derved måske øge vort kendskab til den generelle udvikling.

Dorrit Andersen

Knud Bidstrup: *Holger Friis fortæller* (Gyldendal, 1975). 216 s.

Det er museumslederen i Hjørring, tandlæge Holger Friis, der her fortæller sine erindringer »om et muntert og virksomt liv som museumsmand, arkæolog og tandlæge«. Når der skal ses bort fra den fornøjelse, bekendte

af Holger Friis kan have af erindringerne, står der det almene tilbage, at de giver udmærkede, men ikke ukendte, glimt af livet i en mindre jysk købstad op mod 1. verdenskrig. Til dette kommer imidlertid det langt mere væsentlige, at de giver levende indtryk af den kulturstrømning, der førte til oprettelsen af vore mange museer, af den kamp lederne førte og ikke mindst deres position mellem den lokale, folkelige interesse og fagfolkene inde i København, personificeret navnlig i Nationalmuseumsdirektøren Sophus Müller. Af mere speciel arkæologisk interesse er en række beretninger om større og vigtigere udgravninger, Holger Friis har foretaget.

Vagn Dybdahl

Bo Elbrønd-Bek og Ole Ravn (red.): *Sex og Samfund*. (Fremad, 1975). 130 s.

Tidsskriftet *Sex og Samfund*, der udkom som månedsblad fra 1937 til 1940, hører med i rækken af tidsskrifter, som stillede sig i opposition til fascistiske strømninger i 30'ernes politiske og kulturelle klima. Det var langt fra det betydeligste – men det fik til gengæld en udbredelse, som f. eks. overgik både »Kulturkampen« og »Åndehullet«. Til succesen bidrog tidsskriftets særlige emnekreds, men også myndighedernes aldrig svigtende interesse – beslaglæggelser og domfældelser udgjorde en værdifuld, omend ikke gratis reklame. I dag tjener bladets konflikter med politivedtægt og pornografilovgivning til belysning af datidens moralsyn.

Redaktørerne af den foreliggende antologi har bestræbt sig på at præstere et fyldigt udsnit af bladets ind-